

רע"פ 2508/19 - בני עובדיה נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 2508/19

לפני: כבוד השופט ג' קרא

המבקש: בני עובדיה

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (כב' השופטת העמיתה ד' ברלינר והשופטים ש' יניב ו-ש' זמיר) מיום 25.3.2019 בעפ"ג 41057-01-19

בשם המבקש: עו"ד שרון חזות

החלטה

1. בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (כב' השופטת העמיתה ד' ברלינר והשופטים ש' יניב ו-ש' זמיר) מיום 25.3.2019 בעפ"ג 41057-01-19, בגדרו התקבל ערעור המשיבה על קולת עונשו של המבקש. יחד עם הבקשה לרשות ערעור הוגשה בקשה לעיכוב ביצוע עונש המאסר.

רקע והליכים קודמים

2. המבקש הורשע על פי הודאתו בכתב אישום מתוקן בעבירות הבאות: שלוש עבירות של גניבה; ריבוי עבירות של זיוף מסמך בכוונה לקבל דבר, שימוש במסמך מזויף וקבלת דבר במרמה; ניסיון לקבל דבר במרמה; קשירת קשר לקבל דבר במרמה; הסגת גבול עמוד 1

והחזקת רכוש החשוד כגנוב (עבירות לפי סעיפים 384, 418, 420, 415, 415 יחד עם סעיף 25, 499, 447(א) ו-413 לחוק העונשין, התשל"ז-1977) וכן שתי עבירות של גניבת כרטיס חיוב וריבוי עבירות של הונאה בכרטיס חיוב (עבירות לפי סעיפים 16 ו-17 לחוק כרטיסי חיוב, התשמ"ו-1986).

3. על פי חלקו העובדתי של כתב האישום המתוקן, בין השנים 2010-2012 גנב המבקש, על ידי מציאה, שיקים גנובים, זייף אותם בכוונה לקבל במרמה את תמורתם, מסר אותם לאנשים שונים וקיבל את תמורתם במרמה. כמו כן גנב המבקש שני כרטיסי חיוב והשתמש בהם; השתמש בכרטיס חיוב מזויף וכן פלש לדירה, זייף טפסים וניסה לקבל במרמה את כספי הפנסיה של בעלת הדירה.

4. ביום 2.12.2018 נגזר עונשו של המבקש בבית משפט השלום (כב' סגן הנשיא צ' עוזיאל) בת"פ 55179-06-14 לעונש של 10 חודשי מאסר בפועל, הפעלת מאסר של 10 חודשים מותנה מ-ת"פ (שלום ת"א) 7584/06 שחודשים מתוכו ירצו במצטבר והיתרה בחופף - כך שבסופו של יום ירצה המבקש 12 חודשי מאסר, מאסר מותנה ופיצוי למתלוננים.

5. הן המבקש והן המשיבה ערערו על העונש - המשיבה על קולת העונש והמבקש על חומרתו. בית המשפט המחוזי קיבל את ערעור המשיבה על קולת העונש ודחה את ערעור המבקש על חומרתו. בפסק הדין עמד בית המשפט על החומרה היתרה שבמעשי המבקש הן בשל גובה הסכום שקיבל המבקש במרמה, סך של 76,000 ש"ח, הן בשל כך שכספי המרמה הושקעו בהימורים ולא בצרכי מחיה והן בשל חוסר המעצורים והכיעור המאפיינים את מעשי המערער, שבין היתר, גנב שיקים מחולה שהיה מאושפז בבית חולים ועשה בהם שימוש לאחר פטירתו, מאדם אחר שהלינו בביתו גנב שיקים תוך ניצול הכנסת האורחים לה זכה, וכן פלש לדירה וניסה לקבל במרמה כספי פנסיה של בעלת הדירה תוך התחזות בכזב לקרוב משפחתה; והן בשל התחכום שבזיוף הפס המגנטי בכרטיס חיוב נוסף שבו ביצע 143 עסקאות.

עוד עמד בית המשפט על התמונה השלילית שהצטיירה מתסקירי שירות המבחן ולפיה המבקש התקשה לגלות אמפטיה למתלוננים, הכריז כי אין בכוונתו להחזיר להם את כספם, שלל כל נזקקות טיפולית והתקשה לבחון את דפוסי פעולתו הבעייתיים. בית המשפט דחה את טענות המבקש להקלה בעונש בשל הסבל שעתיד להיגרם לבתו ולמשפחתו בשל עונש המאסר וקבע כי לזמן הרב שחלף מביצוע העבירות ועד לגזר הדין יינתן משקל מוגבל בלבד, משום שכתב האישום הוגש בזמן סביר אולם נמחק משהמבקש לא אותר ומשום שהימשכות ההליכים לאחר שהוגש בשנית נגרמה בשל התנהלות המבקש, מה גם שבפרק זמן זה לא שינה המבקש מהתנהלותו העבריינית. נוסף על כך, נזקפו לחובת המבקש עברו הפלילי וביצוע העבירות בשעה שעונש מאסר מותנה תלוי ועומד נגדו והעובדה שהוא אף המשיך בביצוע עבירות בשעה שהתיק התנהל נגדו.

על רקע זה קבע בית המשפט כי עונש המאסר שנגזר על המבקש אינו מבטא את מתחמי הענישה שקבע בית משפט השלום. בשל הכלל כי אין ערכאת הערעור ממצה את הדין, העמיד בית המשפט את עונשו של המשיב על 20 חודשי מאסר בפועל וקבע כי הפעלת עונש המאסר המותנה תיעשה כך ש-6 חודשים בלבד ממנה ירצו בחופף, כך שבסופו של יום ירצה המשיב 24 חודשי מאסר. בית המשפט ציין כי בנסיבות המקרה אין מנוס מהחמרת הענישה אף שהדבר כרוך בפער ענישה. ריצוי עונש המאסר נקבע ליום 5.5.2019.

בקשת רשות הערעור

6. לטענת המבקש יש ליתן לו רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי הן בשל פערי הענישה בין הערכאות הקודמות והן משיקולי צדק בשל עוצמת הנזק שיגרם למשפחתו, ובייחוד לבתו, בשל מאסרו לתקופה ממושכת, זאת על רקע הנסיבות הייחודיות הנוגעות לבתו שתיאלץ להתמודד עם חווית נטישה נוספת, למצבה הבריאותי של בת זוגו ולכך שהוא סועד את אביו הנכה. עוד נטען כי בית המשפט קמא חרג מן הכלל המשפטי לפיו אין ערכאת הערעור ממצה את הדין בקבלת ערעור על קולת העונש והכפיל את עונשו של המבקש ואף התעלם מכך שהעבירות בוצעו חודשים ספורים לפני תום תקופת התנאי.

דין והכרעה

7. דין הבקשה להידחות אף מבלי להורות על קבלת תגובה מצד המשיבה.

8. כידוע, רשות ערעור תינתן רק במקרים חריגים בהם עולה שאלה בעלת חשיבות ציבורית או כללית החורגת מעניינם הפרטי של הצדדים (ר"ע 103/82 חניון חיפה בע"מ נ' מצת אור (הדר חיפה) בע"מ, פ"ד לב(3) 123 (1982)), או במקרים יוצאי דופן בהם מתעורר חשש לאי-צדק מהותי או לעיוות דין (רע"פ 5066/09 אוחיון נ' מדינת ישראל (22.4.2010); רע"פ 8215/16 יצחק נ' מדינת ישראל (29.3.2017)). לאחר שעיינתי בבקשה על נספחיה, ובייחוד אלו הנוגעים לבתו של המבקש, שלא אפרטם משיקולי צנעת הפרט, ומבלי להקל ראש בהשלכות מאסרו של המבקש עליה ועל משפחתו, לא מצאתי כי בנסיבות העניין מתחייבת התערבות בית משפט זה בעונשו של המבקש משיקולי צדק. כפי שציין בית המשפט המחוזי, אף בית משפט השלום הטיל על המבקש עונש מאסר לריצוי בפועל, שבגינו תיכפה על הקטינה הפרידה מאביה.

9. יתרה מכך, בקשת רשות הערעור ממוקדת בחומרת עונשו של המבקש, ובעניינים אלו תינתן רשות הערעור במידה מצומצמת עוד יותר, מקום בו יש בעונש סטייה קיצונית מרף הענישה הנוהג והמקובל בעבירות דומות (רע"פ 2663/19 חברת אי ריידר מוטורס בע"מ נ' מדינת ישראל (19.4.2019)). גם פער ענישה בין ערכאת הערעור לבין הערכאה הדיונית אינו מצדיק בחינת העונש על ידי ערכאה נוספת אלא בנסיבות יוצאות דופן בלבד מקום בו פער הענישה חריג או בהתקיים נסיבות אנושיות ושיקומיות חריגות (רע"פ 3292/15 לחיאני נ' מדינת ישראל, פסקה לב (17.11.2015)). המבחן לקיומו של פער ענישה אינו מצטמצם למובנו החשבונאי אלא מתייחס למהות הדברים ובכלל זה יש לבחון האם העונש שהוטל בערכאה הדיונית הולם את חומרת העבירה (רע"פ 8531/15 עליה נ' מדינת ישראל (14.12.2015)).

בענייניו, התייחס בית המשפט המחוזי לכלל לפיו אין ערכאת הערעור נוהגת למצות את הדין בבואה להחמיר בעונש, תוך שעמד על מכלול נסיבות ביצוע העבירות ועל החומרה היתרה העולה מהן, כמו גם לנסיבותיו של המבקש ככל שהן נוגעות לעברו הפלילי, לביצוע העבירות בשעה שעונש מאסר מותנה תלוי ועומד נגדו ולהתרשמותו השלילית של שירות המבחן. בית המשפט התייחס גם למכלול נסיבותיו האישיות של המבקש, לרבות אלו הנוגעות לבתו. פסיקתו של בית המשפט מנומקת במלואה וראויה. בצדק נקבע כי העונש שהוטל על המבקש בערכאה הדיונית אינו נותן ביטוי למתחמי הענישה שנקבעו וכי אלמלא הייתה נמנעת ערכאת הערעור ממיצוי הדין, היה עונשו של המבקש חמור עוד יותר. הדברים נכונים גם ביחס לאופן הפעלתו של המאסר המותנה.

עמוד 3

10. לאור האמור לעיל, הבקשה נדחית ויחד עמה נדחית גם הבקשה לעיכוב ביצוע עונש המאסר.

11. לפני משורת הדין, ועל מנת לאפשר למבקש מיון מוקדם, אני מורה כי המבקש יתייצב לריצוי עונשו ביום 26.5.2019 עד השעה 10:00, בימ"רניצן, או על פי החלטת שירות בתי הסוהר, כשברשותו תעודת זהות או דרכון, ועותק מהחלטה זו. על המבקש לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיון מוקדם עם ענף אבחון ומיון של שירות בתי הסוהר, בטלפונים 08-9787377, או 08-9787336.

ניתנה היום, כ"ו בניסן התשע"ט (1.5.2019).

ש ו פ ט